

OU CENTER JERUSALEM
RABBI DR. ALAN AVRAHAM KIMCHE
“GREAT JEWISH THINKERS”

THE MAHARAL of PRAGUE (1512-1609)

Rabbi Yehuda ben Bezalel Lowe.

- Born in Posen (Poland). Rosh yeshiva, Posek and Kabbalist.
- (1535-1573) Rav of Nikolsburg (Chief Rabbi of Moravia).
- (1573-1609) Chief Rabbi of Prague (Bohemia. Czech Republic)
- 1592 Audience with Rudolph II. Emperor of Habsburg. King of Bohemia. Holy Roman Emperor. Renaissance Europe.
- Golem? Altneu shul. Buried in Prague. Statue in Prague

Contemporary of:

Rema. Maharshal. Maharsha. R. Yosef Karo. Arizal. R. Moshe Cordovero. Kli Yakar. Levush. Abarbanel.

His disciples.

R.Yomtov Lipman Heller.(1579-1624) ‘Tosafot Yom Tov’ on Mishna.

R.Yeshaya Halevi Horowitz (1555-1630) ‘Shnei Luchot Ha’Brit’.

Major Writings:

1. “Gur Aryeh” on Rashi on Chumash
2. Chidushei Aggadot on Shas Bavli
3. “Be’er Ha’Golah” on difficult midrashim
4. “Gvurot Hashem” on Pesach & creation of Klal Yisrael.
5. “Tiferet Yisrael” on Shavuot & inner meaning of mitzvot.
6. “Netzach Yisrael” on Tisha b’Av and Mashiach.
7. “Netivot Olam” - topics in mussar and middot.
8. “Or Chadash” on Purim
9. “Ner Mitzvah” on Channukah
10. “Derech Chayim” on Pirkei Avot

MAHARAL ON MEGILLAT ESTHER
- TEN PARALLELS WITH YOSEF

ESTHER 3.4

וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמַרְדֳּכָי מִדּוּלַע אֶתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ;
 וַיְהִי כְּאִמְרָם אֱלֹהֵי יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגְדּוּ לְהִמָּן לְרֹאוֹת הַיַּעֲמֹדוֹ דְּבַרֵי מְרַדְּלֵי כִּי-הִגִּיד לָהֶם
 אֲשֶׁר-הוּא יְהוּדִי:

BEREISHIT 39.10

וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֱלֵי-יוֹסֵף יוֹם וַיּוֹם וְלֹא-שָׁמַע אֵלָיָהּ לְשֹׁכֵב אֶצְלָהּ לְהִיּוֹת עִמָּה:

· MIDRASH ESTHER ז' רבה ז'

וַיְהִי כְּאִמְרָם אֱלֹהֵי יוֹם וַיּוֹם (אסתר ג, ד), רבי יוחנן בשם רבי בנימין בר רבי לוי, **בְּנִיָּהּ שֶׁל רַחֵל נֶסֶן**
שְׁוָה וּגְדֻלַּתָּן שְׁוָה. נסן שוה, הדא הוא דכתיב (בראשית לט, י): וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֵל יוֹסֵף יוֹם יוֹם ,
 וְכַאֲמֹרָם אֱלֹהֵי יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וְלִהְלֵן כְּתִיב (בראשית לט, י): וְלֹא שָׁמַע אֵלָיָהּ
 לְשֹׁכֵב אֶצְלָהּ :

וּגְדֻלַּתָּן שְׁוָה, הדא הוא דכתיב (בראשית מא, מב)

וַיִּסַּר פְּרַעֲוֵה אֶת טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֶתָּהּ עַל יַד יוֹסֵף וַיִּלְבָּשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי שֵׁשׁ, וְכַאֲמֹרָם כְּתִיב: וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ
אֶת טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר הָעֵבִיר מֵהֵמָּן וַיִּתְּנָהּ לְמַרְדֳּכָי. לְהִלֵּן כְּתִיב (בראשית מא, מב): וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמַרְכָּבַת
הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָ, וְכַאֲמֹרָם כְּתִיב: וַנִּתּוֹן הַלְּבוּשׁ וְהַסּוּס וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ
אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ בִּיקָרוֹ

MAHARAL: OHR CHADASH

המדרש הזה בא לומר כי יוסף ובנימין הם שוים בזה שהם חזקים באמונה, והם קשים ועומדים, אין אדם יכול לפתות אותם אל הרע, רק הם עומדים באמונתם. וכל זה מפני כי הם נטועים עם השכינה ,

ופירוש "ניסן" היינו שהיו מנוסים בזה בניסיון, שהיתה כל יום ויום מדברת אליו, והיתה רוצה לפתות אותו, והיה מנוסה בזה. וכן אצל מרדכי כתיב "ויהי באמרם אליו יום יום", היה מנוסה גם כן בזה. ולפיכך גם כן גדולתן שוה כאשר היו שוים בצדקתם, שהיו מנוסים ועומדים ולא סרו מן השם יתברך, כך גדולתן שנתן להם השם יתברך היו שוים בו ,

וגדולתן שהיו קרובים אל המלכות, ולפיכך נתן המלך טבעתו על ידם. וזה היה להם מפני שהם
קרובים אל המלך מלכי מלכים, ולא סרו מאתו, לכך היה המלך, הוא השם יתברך, קרוב להם. ומפני
זה זכו שהמלך נתן טבעתו על ידם, הוא מלך בשר ודם למטה, וזה מורה כי המלך בשר ודם קרוב

להם. ואלו שני דברים, דהיינו ניסן וגדולתן, שייכים זה לזה; כי ניסן שהם דביקים בו יתברך, ואינם סרים מאתו, וגדולתן מה שהשם יתברך אתם בכל דבר

אסתר ב'ג-ד'

ג) וַיִּפְקֹד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינֹת מְלֻכּוֹתָיו וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־נַעֲרֵה־בְּתוּלָה (ד) וְהַנְּעָרָה אֲשֶׁר תִּיטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תַּחַת וְשֵׁתִי וַיִּיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן:

בראשית מ"א:ל"ד-ל"ז

לד) וַיַּעֲשֶׂה פָּרְעָה וַיִּפְקֹד פְּקִידִים עַל־הָאָרֶץ וְחִמְשָׁל אֶת־הָאָרֶץ מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע: (לה) וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֹכְלֵי הַשָּׂנִים הַטֹּבֹת הַבָּאִתָּה הָאֵלֶּה וַיִּצְבְּרוּ־בָר תַּחַת יַד־פָּרְעָה אֹכְלֵי בְּעָרִים וְשִׁמְרוֹ: (לו) וְהִלָּה הָאֹכֵל לִפְקֹדוֹן לָאָרֶץ לְשֶׁבַע שָׁנֵי הַרְעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה בָּאָרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא־תִכְרַת הָאָרֶץ בְּרָעָב: (לז) וַיִּיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פָּרְעָה וּבְעֵינֵי כָל־עַבְדָּיו:

Bereshit 39.3

וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרֵת אֹתוֹ וַיִּפְקְדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יְשָׁלוֹ נָתַן בְּיָדוֹ:

ESTHER 2.17

וַתְּהִי אֶסְתֵּר נְשֹׂאת חַן בְּעֵינֵי כָל־רֹאֲיֶיהָ:

וַיֶּאֱהָב הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר מִכָּל־הַנְּשִׂימִם וַתִּשְׂאֵהוּ וַחֲסֹד לִפְנֵי מַלְכ־הַבְּתוּלוֹת

אסתר ב'ז'

ז) וַיְהִי אִמֵּן אֶת־הַדָּפָה הִיא אֶסְתֵּר בַּת־דָּדָיו כִּי אֵין לָהּ אָב וְאִם וְהַנְּעָרָה יִפְתֹּת־תֵּאֵר וְטוֹבַת מְרָאָה וּבְמֹת אֲבִיהָ וְאִמָּהּ לְקַחְתָּהּ מִרְדְּכָי לֹל לְבַת:

בראשית ל"ט:ו'

ו) וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד־יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ מֵאֹמֶה כִּי אִם־הִלְחֵם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יִפְה־תֵּאֵר וַיִּפָּה מְרָאָה:

אסתר ב'י"ז

יז (ויאָהב המלך את־אַסְתֵּר מִכָּל־הַנְּשִׂימִים וַתִּשְׂאֶתֶן וַחֲסֹד לִפְנֵי מִכָּל־הַבְּתוּלֹת וַיִּשֶׂם כְּתֶר־מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיְמַלִּכֶהּ תַּחַת וְשָׂתִי:

בראשית ל"ז:ג-ד'

ג) וַיִּשְׂרָאֵל אֶהֱבֶה אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בְּנָיו כִּי־בָן־זִקְנִים הוּא לוֹ וַעֲשֵׂה לוֹ כְּתִנֶּת פָּסִים: (ד) וַיִּרְאוּ אָחִיו כִּי־אֵלֹהֵי אֲבֹתָם אֶהֱבֵהֶם מִכָּל־אָחִיו וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוֹ לְשָׁלֵם:

אסתר ד'א'

א) וּמִרְדֵּכָי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה וַיִּקְרַע מְרֹדֶכִי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וַאֲפֹר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדֹלָה וּמְרָה:

בראשית ל"ז:כ"ט

כט) וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִגִּה אֶת־יוֹסֵף בְּבוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו:

אסתר ד'ט"ז

טז) לֵךְ כְּנוֹס אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן וְצוּמוּ עָלַי וְאַל־תֹּאכְלוּ וְאַל־תִּשְׂתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וַיּוֹם גַּם־אֲנִי וְנִעַרְתִּי אֲצוּם כֵּן וּבְכֵן אָבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־כֹדֶת וְכֹאֲשֶׁר אֲבָדְתִּי אֲבָדְתִּי:

בראשית מ"ג:י"ד

יד) וְאֵל שָׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ וְשַׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחִיכֶם אַחֵר וְאֶת־בְּנֵימִין וְאֲנִי כֹאֲשֶׁר שָׁכַלְתִּי שָׁכַלְתִּי:

אסתר ו'י"א

יא) וַיִּקַּח הַמֶּן אֶת־הַלְּבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס וַיִּלְבַּשׁ אֶת־מִרְדֵּכָי וַיִּרְכִּיבֵהוּ בְּרוּחַב הָעִיר וַיִּקְרָא לִפְנֵי גָכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ:

בראשית מ"א:מ"ג

מג) וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרָאוּ לִפְנֵי אַבְרָהָ וַנִּתְּנוּ אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: